

KOMENTARZ

Koniec kryzysu prezydenckiego w Libanie

Sara Nowacka

Po ponad dwóch latach bez prezydenta libański parlament 9 stycznia br. przegłosował kandydaturę Josepha Aouna na to stanowisko. Na możliwość porozumienia między partiami wpłynęło osłabienie Hezbollahu, idąca za nim rezygnacja jego faworyta z kandydowania i zaangażowanie międzynarodowe, motywowane dodatkowo chęcią uniknięcia dalszej eskalacji konfliktu Izraela z Hezbollahem. Nowy prezydent – dotychczas dowódca Libańskich Sił Zbrojnych – może umocnić niezależność i kompetencje libańskiej armii, co pozwoli utrzymać zawieszenie broni między Izraelem a Hezbollahem.

Kim jest nowy prezydent?

Wybrany większością 99 na 128 głosów Joseph Aoun był dowódcą Libańskich Sił Zbrojnych od 2017 r. Dowodził podczas zwycięskich starć armii z tzw. Państwem Islamskim i Frontem Nusra na pograniczu z Syrią w 2017 r. Wpłynęło to na jego pozytywny wizerunek i stosunek społeczeństwa do armii, która nawet w trakcie kryzysu cieszyła się największym zaufaniem spośród państwowych instytucji. Jego popularność zwiększyło dodatkowo przemówienie z 2021 r., w którym skrytykował politykę rządu, obwinił ją za doprowadzenie do kryzysu ekonomicznego, [który wybuchł w 2019 r.](#), i wskazywał na zagrożenie dla stabilności służb zbrojnych. Choć był krytykowany przez Gebrana Bassila, przywódcę Wolnego Ruchu Patriotycznego – jednej z głównych partii chrześcijańskich, z której wywodził się także poprzedni prezydent Michel Aoun (zbieżność nazwisk przypadkowa) – pozostał w dobrych relacjach z ówczesnym rządem i prezydentem. Zyskał dzięki temu przychylność innych ugrupowań i państw, których wsparcie jest kluczowe dla odbudowy Libanu – m.in. Francji, USA i Arabii Saudyjskiej.

W jakim kontekście został wybrany?

Wybór Aouna zakończył trwającą od października 2022 r. próżnię na stanowisku prezydenta, której nie zdołało

przełamać 12 sesji parlamentu zwoływanych w celu głosowania nad różnymi kandydatami. Jedną z głównych osi sporu pozostawała rola Hezbollahu w polityce Libanu. Partia ta i wspierające ją ugrupowania (w tym Wolny Ruch Patriotyczny) naciskały na wybór sprzyjającego im kandydata Sulejmana Frandżijji, który jednak wycofał swoją kandydaturę w przeddzień ostatniej sesji. Na jego decyzję wpłynęło po pierwsze osłabienie Hezbollahu po walkach z Izraelem, [który zlikwidował część dowództwa i infrastrukturę organizacji](#). Po drugie po podpisaniu [60-dniowego zawieszenia broni](#) między Izraelem i Hezbollahem 27 listopada ub.r. społeczność międzynarodowa, zwłaszcza państwa tzw. kwintetu (Francja, USA, Katar, Arabia Saudyjska i Egipt), wzmogła działania dyplomatyczne na rzecz poparcia dla Aouna. Kilka dni przed wyborami Liban odwiedzili przedstawiciele większości państw kwintetu, w tym Francji i USA, by spotkać się z Aounem oraz najważniejszymi partiami politycznymi Libanu, w tym Hezbollahem. Wpłynęło to na poparcie organizacji dla Aouna. W pierwszym głosowaniu wywodzący się z niej parlamentarzyści oddali pusty głos, jednak po kolejnych konsultacjach z kandydatem poparli jego prezydenturę, uzasadniając to uzyskanymi od Aouna, Francji, USA oraz Arabii Saudyjskiej gwarancjami odblokowania funduszy na odbudowę południowego Libanu po inwazji Izraela.

KOMENTARZ PISM

Czy wybór prezydenta zdoła ustabilizować sytuację polityczną Libanu?

W libańskim systemie politycznym prezydent jest niezbędny do sformowania rządu, ponieważ mianuje premiera, którego kandydaturę następnie zatwierdza parlament. Obecnie pełniący to stanowisko Nadżib Mikati jest premierem tymczasowym, co utrudnia rządowi przeprowadzenie reform ze względu na ograniczone prerogatywy. Biorąc pod uwagę poparcie parlamentarzystów dla Aouna, jego względnie pozytywne relacje z większością partii politycznych oraz akceptację większości społeczeństwa, sukces nowego prezydenta w tym zakresie jest prawdopodobny. Wpłynie to pozytywnie na [sytuację gospodarczą](#) (już po wyborze prezydenta wzrosła wartość libańskich papierów dłużnych) i współpracę Libanu z międzynarodowymi instytucjami finansowymi. Dotychczasowy brak porozumienia między siłami politycznymi uniemożliwił m.in. przeprowadzenie restrukturyzacji libańskiego długu (jednego z największych na świecie) i audytu Banku Centralnego, które były niezbędne dla uzyskania zagranicznego wsparcia w tym zakresie.

Jak nowy prezydent wpłynie na relacje z Izraelem?

W kontekście relacji z Izraelem najważniejszym zadaniem prezydenta będzie zabezpieczenie rozmieszczenia libańskiego wojska na granicy libańsko-izraelskiej i rozbrojenie organizacji paramilitarnych w Libanie (głównie Hezbollahu), szczególnie na południe od rzeki Litani. W pierwszym przemówieniu Aoun podkreślił, że działania te pozostają jego priorytetem, co najprawdopodobniej wpłynęło na uzyskanie poparcia państw kwintetu. Stabilizujący wpływ na relacje z Izraelem będą mieć także bliskie relacje Aouna z wojskiem amerykańskim. Jednocześnie nowy prezydent jednoznacznie sprzeciwił się izraelskiej obecności na terytorium Libanu.

Mimo że wywodzący się z armii prezydent może umocnić kompetencje libańskich sił zbrojnych, główną przeszkodą dla efektywności tej instytucji pozostaje osłabiająca państwo korupcja elit politycznych, niewystarczająca jakość usług publicznych, która zachęca do przystępowania do Hezbollahu i współpracujących z nim organizacji, oraz działania Izraela podważające suwerenność Libanu. [Polska jako państwo zaangażowane w działania UNIFIL](#) może wesprzeć libańskie wojsko, udzielając pomocy rzeczowej i biorąc udział w odbudowie infrastruktury cywilnej na południu Libanu, by ograniczyć potencjał rekrutacyjny organizacji zbrojnych.